

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

De commissie ruimte in vergadering bijeen d.d. 10 maart 2020	
Onderwerp: afval op scholen	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Beantwoording van de bijgevoegde technische vragen over het scheiden van afval door scholen.	
Te bespreken in commissie: Vinden de fracties dat de gemeente een (faciliterende) rol heeft bij het stimuleren van het scheiden van afval door scholen? Zo ja, waar kan de rol van de gemeente dan uit bestaan en hoe kijken de fracties aan tegen de 'algemeen belang verklaring' ?	
Ondertekening en naam, Fractie WIJ Lansingerland Fractie D66	

1. Wij hoorden dat de scholen vallen onder een bedrijfsmatig afvalcontract bij Renewi en dat extra scheiden extra geld kost, klopt dit?

Dit klopt deels. Het afval van scholen is juridisch gezien *bedrijfsafval*. Dat betekent dat scholen voor het laten ophalen en verwerken van hun afval een contract moeten afsluiten met een marktpartij. Dit kan Renewi zijn, maar ook een andere commerciële afvalinzamelaar (Suez, Remondis etc.). Scholen sluiten dus zelf een contract af, dat los staat van het contract dat de gemeente heeft afgesloten. Als gemeente hebben we de wettelijke taak om zorg te dragen voor het inzamelen en verwerken van *huishoudelijk afval*. Voor deze taak hebben wij - na een Europese aanbesteding uit 2015 - een contract afgesloten met Renewi Overheidsdiensten. In het kader van de Wet Markt en Overheid (dit zijn gedragsregels die zijn uitgewerkt in de Mededingingswet) mag een gemeente zich *in principe* niet bemoeien met de commerciële markt voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval (zie ook vraag 3).

Het klopt dat tarieven voor het gescheiden ophalen van grondstoffen (herbruikbare afvalstromen) in de commerciële markt voor bedrijfsafval vaak hoger liggen dan de tarieven voor restafval. Dit heeft onder andere te maken met de relatief kleine hoeveelheden die één school heeft van bijvoorbeeld een afvalstroom als GFT. Het wekelijks laten ophalen hiervan is daardoor omgerekend per kilo relatief duur. Daarnaast krijgen scholen voor het gescheiden inzamelen en verwerken van plastic (als onderdeel van het PMD) geen vergoeding zoals de gemeente die wel ontvangt uit het Afvalfonds Verpakkingen. Voor scholen is het goedkoper om GFT en PMD niet te scheiden, maar samen met het restafval te laten ophalen.

2. Zo ja: kunt u ons aangeven wat het zou kosten in totaal voor alle scholen in Lansingerland om het afval gescheiden te laten afvoeren?

Nee, dat kunnen wij niet aangeven. De exacte tarieven uit de commerciële markt voor de inzameling en verwerking van bedrijfsafval kennen wij niet. Zoals hierboven beschreven, weten wij wel dat de commerciële tarieven voor het ophalen van GFT en PMD voor scholen vaak hoog zijn. Wij ontvangen hierdoor regelmatig vragen van scholen of wij hen kunnen helpen met het inzamelen van hun gescheiden afval. Om die reden oriënteren we ons samen met Renewi Overheidsdiensten op de mogelijkheid om als gemeente de scholen toch te faciliteren bij het ophalen van de herbruikbare grondstoffen (zie ook vraag 3). We moeten dan onder andere concrete, aanvullende, prijsafspraken met Renewi Overheidsdiensten maken. Renewi heeft de intentie uitgesproken om daar aan mee te willen werken.

3. Wat is er nodig om de scholen te laten meedraaien met de huishoudelijke route van Renewi en daarbij de verschillende afvalstromen gescheiden aan te bieden?

- i. Een gemeente mag zich volgens de Mededingingswet niet mengen in de inzameling en verwerking van bedrijfsafval. Alleen als de gemeenteraad besluit dat de inzameling van grondstoffen op scholen 'plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, lid 6 van de Mededingingswet', kan de gemeente de scholen hierin wél faciliteren. Zo'n 'algemeen belangverklaring' van de gemeenteraad moet ter inzage gelegd worden, zodat belanghebbenden (bijvoorbeeld commerciële bedrijfsafvalinzamelaars) bezwaar kunnen indienen. Als dit proces positief afgerond wordt, kunnen we scholen laten meedraaien in de huishoudelijke afvalroute van Renewi Overheidsdiensten. Na een periode van 3 jaar zou de gemeente deze vorm van inzameling evalueren. Bij de evaluatie zouden we bekijken hoe de markt zich ontwikkeld heeft en of het nog steeds 'in het algemeen belang' zou zijn om scholen hierbij te helpen.
- ii. Naast de 'algemeen belang verklaring' door de gemeenteraad, zou er ook actie van de scholen zelf nodig zijn. Het ter beschikking stellen van een inzamelmiddel voor grondstoffen, is in de praktijk namelijk niet voldoende om scholen hun afval goed gescheiden aan te laten bieden. De inzamelmiddelen voor grondstoffen zijn voor de scholen 'het eindstation' van de grondstoffen. In de school zelf, met alle leerlingen, leerkrachten en de conciërges, zou de afvallogistiek moeten worden aangepast. Om dit te bereiken zou een school haar interne processen en werkwijzen rond het afval moeten doorlopen en daar waar nodig aanpassen. De scholen zouden moeten bedenken wat het beste bij hun school past en hoe zij hun interne (afval)logistiek willen inrichten. De

gemeente zou daarbij kunnen adviseren. Indien de raad een 'algemeen belangverklaring' voor dit onderwerp zou afgeven, werkt het college een uitvoeringsplan uit. Onderdeel van dit uitvoeringsplan zou zijn dat er met de scholen een intentieverklaring wordt opgesteld. Scholen die deelnemen aan het project spreken in dat geval de intentie uit om aandacht te besteden aan:

- I) Afval voorkomen;
- II) Afval goed scheiden en;
- III) Zwerfafval voorkomen.

Zij krijgen daarbij advies van de gemeente, die haar contract met Renewi Overheidsdiensten zou moeten uitbreiden om het ophalen van de grondstoffen bij scholen te faciliteren.

4. In hoeverre worden scholen nu al gestimuleerd om afval te verminderen?

Er zijn nu indirecte prikkels:

- De gemeente biedt basisscholen en middelbare scholen (1^e en 2^e klassen) de mogelijkheid om mee te doen aan een educatieprogramma over het belang van afval verminderen en afval scheiden.
- Het hangt af van de afspraken die scholen hebben gemaakt met hun inzamelaar. Onze verwachting is dat dit vaak een contract is op basis van de hoeveelheid, of de frequentie aan restafval. Hier zit een indirecte prikkel in; hoe minder afval een school heeft, hoe minder zij betaalt.

5. Tot wanneer loopt het huidige contract met Renewi?

Het huidige contract voor het inzamelen van huishoudelijk afval tussen Renewi Overheidsdiensten en de gemeente loopt tot 31-12-2021 met 2 keer een optie om met 2 jaar te verlengen.

De scholen hebben met verschillende afvalinzamelaars contracten, waarvan de looptijd en voorwaarden divers zijn.

6. Is er al eerder met de scholen en of met Renewi gesproken over afvalscheiding op de scholen?

Ja. Wij hebben de laatste anderhalf jaar met 8 basisscholen (leerkrachten, conciërges, leerlingen, directeuren) contact gehad, bijvoorbeeld na bezoek van de gastdocenten binnen bij vraag 4 genoemd educatieprogramma. De scholen geven aan graag ondersteund te worden bij het inzamelen van grondstoffen. Om die reden hebben wij hierover met Renewi Overheidsdiensten gesproken.

Als de raad de ambitie uitspreekt scholen te willen faciliteren bij het scheiden van hun afval, kunnen wij op korte termijn een raadsvoorstel aanbieden.